

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку України)

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: meconomy@me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

№ _____
На № _____ від _____

Народному депутату України
Рибаку І. П.

Шановний Іване Петровичу!

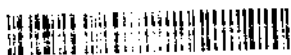
Мінекономрозвитку на виконання доручення Віце-прем'єр-міністра України – Міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 01.06.2017 № 21009/1/1-17 разом із Мінрегіоном та Держстатом розглянуло Ваше звернення від 24.05.2017 № 202/1-322 до листа Вижницької міської ради Вижницького району Чернівецької області від 10.05.2017 № 02-14/450 щодо визначення чисельності сільського населення у Вижницькій об'єднаній територіальній громаді для розрахунку субвенцій на розвиток інфраструктури та повідомляє.

Відповідно до статті 10 Закону України “Про добровільне об'єднання територіальних громад” (далі – Закон) держава здійснює фінансову підтримку добровільно об'єднаних територіальних громад сіл, селищ, міст та приєднання до об'єднаних територіальних громад шляхом надання об'єднаній територіальній громаді коштів у вигляді субвенцій на формування відповідної інфраструктури згідно з планом соціально-економічного розвитку такої територіальної громади.

Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад, затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 16.03.2016 № 200 “Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад”.

Разом з тим, Мінрегіоном розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України, який передбачає затвердження Розподілу у 2017 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на формування інфраструктури об'єднаних територіальних громад (кошти субвенції розподілено між бюджетами об'єднаних територіальних громад пропорційно до площі об'єднаних територіальних громад та

Вих. № 3032 03/14/17 02 від 14.08.2017 10:08:22

чисельності сільського населення у таких територіальних громадах з рівною вагою обох цих факторів, згідно із частиною третьою статті 10 Закону України “Про добровільне об’єднання територіальних громад”).

При здійсненні розрахунку зазначеного розподілу субвенції на формування інфраструктури об’єднаних територіальних громад було використано дані оцінки Держстату щодо чисельності наявного населення станом на 01.01.2016, надіслані до Мінрегіону листом Держстату від 06.01.2017 № 10.2-15/4-17, оскільки, відповідно до статті 14 Закону України “Про державну статистику”, основним обов’язком Держстату є проведення державних статистичних спостережень, що стосуються соціально-демографічного та економічного становища населення тощо. На основі результатів останнього перепису населення Держстат проводить щомісячні та річні розрахунки (оцінки) чисельності населення, які в подальшому використовуються центральними органами виконавчої влади в роботі.

Крім того, статтею 37¹ Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” визначено, що до відання виконавчих органів сільських, селищних, міських рад належать, в тому числі, делеговані повноваження щодо формування та ведення реєстру територіальної громади відповідно до закону. З огляду на вищевикладене, Мінрегіон вважає, що зазначене питання доцільно вирішувати органам місцевого самоврядування спільно з Держстатом, Мін’юстом та ДМС шляхом проведення звірок.

Разом з тим зазначаємо, що на виконання низки попередніх доручень Кабінету Міністрів України Мінекономрозвитку разом із Мінфіном, Мінрегіоном та Держстатом опрацьовувалось питання можливості використання даних щодо чисельності населення реєстрів територіальних громад, формування та ведення яких відповідно до Закону України “Про місцеве самоврядування в Україні” здійснюють виконавчі органи сільських, селищних, міських рад. При цьому позиція Мінфіну як центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову та бюджетну політику, є незмінною і полягає в тому, що при визначенні у розрізі місцевих бюджетів обсягу міжбюджетних трансфертів, використовуються офіційні дані Держстату (відповідального центрального органу виконавчої влади за статистичну інформацію) щодо розрахунків (оцінок) чисельності наявного міського та сільського населення на відповідну дату, які Держстат надає Мінфіну відповідно до Угоди про інформаційне співробітництво.

Держстатом повідомлено, що за міжнародними стандартами джерелами інформації щодо чисельності населення як країни в цілому, так і кожної адміністративно-територіальної одиниці є перепис та реєстр населення. На цей час

державного реєстру населення в Україні не існує, тому органи державної статистики використовують дані Всеукраїнського перепису населення 2001 року як базові.

Довідково. Згідно з розпорядженням Кабінету Міністрів України від 09.04.2008 № 581-р "Про проведення у 2020 році Всеукраїнського перепису населення" (зі змінами та доповненнями) проведення чергового Всеукраїнського перепису населення планується у 2020 році.

У період між переписами населення Держстат, відповідно до плану державних статистичних спостережень, який щорічно затверджується розпорядженням Кабінету Міністрів України, та згідно з Методикою проведення розрахунків (оцінок) чисельності населення, затвердженою наказом Держстату від 25.12.2014 № 402, здійснює поточні розрахунки (оцінки) чисельності наявного населення по Україні в цілому, областях, районах, міськрадах, міських населених пунктах на підставі даних останнього перепису населення, а також адміністративних даних про державну реєстрацію актів цивільного стану (народжень/смертей) та реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання.

Здійснювати аналогічні оцінки чисельності населення по сільських населених пунктах некоректно через високу вірогідність похибок розрахунку на малих сукупностях і нерівномірність демографічних подій, а також існуючу систему формування адміністративних даних і порядку реєстрації народжень і смертей в Україні.

Проте, з метою забезпечення Міністерства фінансів України та Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України інформацією, що використовується при плануванні трансфертів до місцевих бюджетів, органи державної статистики на виконання доручення Прем'єр-міністра України від 04.11.2010 № 57773/3/1-10 здійснюють щорічну оцінку чисельності наявного населення на рівні малих територій (по кожному сільському населеному пункту) відповідно до спільно розробленої з Інститутом демографії та соціальних досліджень ім. М. В. Птухи НАН України Методики оцінки (розрахунку) загальної чисельності наявного населення по сільських населених пунктах, затвердженої наказом Держкомстату України від 06.05.2011 № 111.

Водночас, ураховуючи те, що після проведення останнього Всеукраїнського перепису населення минуло 15 років, упродовж яких спостерігалися значні кількісні та структурні зміни в демографічних та міграційних процесах, різниця між даними щодо чисельності населення, яку розраховують органи державної статистики, та даними обліку населення, який здійснюють органи місцевого самоврядування, може бути суттєвою.

Крім того, на цю різницю може впливати й облік різних категорій населення: наявного та зареєстрованого.

Облік населення, який здійснюють органи місцевого самоврядування, переважно передбачений для систематизації відомостей про окремих громадян і домогосподарства. При цьому враховуються як офіційно зареєстровані на його території особи, але без урахування причин і термінів їх можливої відсутності (зареєстровані, але не проживають), так і ті, які тимчасово проживають на території ради (проживають, але не зареєстровані офіційно: «дачники», на яких відкриті особові рахунки, спадщина тощо).

При здійсненні поточних оцінок у розрахунок чисельності населення Держстат уключає тільки тих осіб, які пройшли офіційну реєстрацію (на яких заповнено актовий запис про народження або смерть або талон реєстрації/зняття з реєстрації місця проживання), а відповідні документи про це надійшли для оброблення на адресу органів державної статистики.

При цьому адміністративні дані, які є джерелом статистичної інформації про народження і смерть, прибуття і вибуття, засвідчують офіційне (зареєстроване) місце проживання особи, відомості про яке вносяться до документів (паспорт громадянина України, тимчасове посвідчення громадянина України, посвідка на постійне проживання, посвідка на тимчасове проживання, посвідчення біженця, посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту, посвідчення особи, якій надано тимчасовий захист). Ураховуючи те, що місце реєстрації та місце фактичного проживання особи не завжди збігаються, результат розрахунку чисельності населення отримується з похибкою. Для населених пунктів, чисельність населення яких є незначною (сільські населені пункти), ця похибка не дозволяє отримати актуальний на конкретну дату результат.

Разом з тим у квітні 2016 року ДМС без погодження з Держстатом припинила надання органам державної статистики базової інформації для розрахунків показників з міграційного руху населення (відомостей про реєстрацію та талонів зняття з реєстрації місця проживання в Україні), посилаючись на нові Правила реєстрації місця проживання (затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 02.03.2016 № 207) та окремі положення Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розширення повноважень органів місцевого самоврядування та оптимізації надання адміністративних послуг».

Відповідно до Правил реєстрації місця проживання реєстрацію/зняття з реєстрації місця проживання здійснюють виконавчий орган сільської, селищної або міської ради, сільський голова (якщо відповідно до закону виконавчий орган сільської

ради не утворено) на території відповідної адміністративно-територіальної одиниці, на яку поширюються повноваження відповідної сільської, селищної або міської ради.

Чинні нормативно-правові акти не визначають механізму передачі інформації про реєстрацію/зняття з реєстрації місця проживання фізичних осіб до органів державної статистики.

У зв'язку з цим статистичну інформацію з міграції, починаючи з квітня 2016 року, Держстат формує на основі наявних адміністративних даних, які надходять від окремих органів реєстрації чи територіальних підрозділів ДМС.

Таким чином, урахувати всі демографічні події на рівні кожної територіальної громади, застосовуючи статистичні та математичні методи, неможливо. Крім того, загальновідомими є факти, коли фактичне місце проживання особи не збігається з адресою офіційної реєстрації місця проживання, що виникає через відсутність надійних важелів стимулювання населення до офіційного декларування зміни місця проживання (за винятком вибуття на постійне місце проживання за межі країни).

Розбіжності статистичної оцінки чисельності населення з даними територіальних громад також можуть пояснюватись і специфікою розвитку тієї чи іншої громади, її територіальним розміщенням (у приміській зоні чи в зоні сприятливої транспортної розв'язки). Корегуванню такі розбіжності не підлягають через відсутність правових підстав.

Зважаючи на важливість порушеного питання, Держстат продовжує працювати в напрямі пошуку додаткових джерел інформації та вдосконалення методологічних розробок з питань розрахунку (оцінки) чисельності населення по адміністративно-територіальних одиницях.

Також Держстат у співпраці з ДМС підготував проект постанови Кабінету Міністрів України "Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 2 березня 2016 р. № 207", якою передбачено отримання Держстатом необхідної інформації про реєстрацію місця проживання фізичних осіб безпосередньо від органів реєстрації. На цей час проект постанови в установленому порядку направлений Держстатом на правову експертизу до Мін'юсту.

З повагою

**Перший віце-прем'єр-міністр України –
Міністр економічного розвитку і торгівлі України**

Дмитренко С. О.,
тел. 200-44-34

С. І. Кубів